

1. a.ste kipen en kram zin bmezëbāj
2. mæn kamərɔ.t istə blumæn gæn gitæn | ma.kær
woord, waarmee men iemand aanspreekt | vrmt
= meer officieel |
3. tɔ.gəsvo.rdeχ spmɔzə ale.nəχmər mæ mæsines
4. sprtæn is la.stəχ va.rək | enspɔ.j = werktuig
waarmee de grond van de tuin wordt omgewerkt -
enʃap = werktuig, waarmee men bieten, kolen
opschept |
5. updatʃp kregəzə vɔrʃmælt brɔ.ɔ.st | hi ziter
bɔʃmæly.t = hij is verlegen |
6. de tmərma.n hetæn sprmtəl mɔzəvɔjər | haŋkt -
maŋkt - vɔjkt - hɔjkt - hoŋkt | dɛ lɔjkt = de
lijn |
7. de ʃpər liktə zən lɔpənɔ.f | zən grɔ.nənɔ.f |
8. mdefabrik is niks tɛ zɪm | dɪsnəən ge.nəən |
9. kəmʃihɪr mæn kɪŋki | vɪnki = windje |
10. bɔ.s ʃenkuns en vɔjks fɪr glɔ.əzə bɪər - glas -
glɔ.ʃəs (gewoonlijk voornaam caféhouder gezegd) |
ənɔkʃalmɛlək = 1/2 liter - əmʃən — braŋdvin
ənsloki(n) = een slokje - ənhələʃpɔjkt =
4 pond |
11. braj ɔ.ns fɪr pɔjkt kriikən (kriikən zɪjn klɛɪnə
prɪ.mən - ka.rən = kersen |
12. zɛ hən mɛssən vɪ.vən dre. liter vɔj upɛdrujken |
en ka.n oli |
13. hi vɔ.u mɛslo.ən mɛdɛn knʌpəl
14. ɪk hət sən kni əzɛ:ən (knɪjən is meerv.)
15. va.stə.vət (is onbekend in Spakenburg) vor nit
fɔ.l mɛ.ər əvɪ.rɪt | vɔrə = worden |
16. ɪk bɪ bli dak mɪ hɔ.li ni mɛ.əgɔ.ən bɪ ook dak ni
mɛsə mɛ.əgɔ.ən bɪ
17. ɪk hɛdɛtnɪt ədɔ.ən makər | hor = hoor - samen
niet gebruikt |
18. vɛ hɛdɛtɔd.ən (de.j) de.j dɔr ənkɔmt | vɛl = wie
(door enkelen gezegd) |
19. spm en spməkɔp (dit ouder) - spmɔvɛpən - de
rɔ.gənboł en rɔ.vɛrboł | glɔ.zəvɔ.sər (ook ge-
zegd, want daarvoor werd dit voorwerp ook
gebruikt)
20. pɛt - mas (verschillende mutsen genoemd : əŋmɔmas
- klɔpmɔs (door kinderen tot 2-jarige leeftijd ge-
dragen) - nɔχmas ook slɔ.pmas - overledenen
werd in de lijkist een muts opgezet | katəmɔs en
bɛ.rəmɔs | baŋ - bənauwt - vɛ.i - padəstul - hɛχ -
kɪkɔrt en kɪkɔrst (mv. kɪkɔrstən) - pənɛvugəl
(een bruine heet fulaper - yɪɪɪ zɪjn nachtvɪndɛr
(tegenwoordig ook vɪmdɛr)
21. di kɛ.rəl mɔ.ktə dɛ hɛ.lə vɛrɛlt əntʃɛχtən | kɛ.rəl
ouderwets | vɛ.rɛlt vooral nog bij het lezen van
de Bijbel |
22. ɪksɔjə en ju (met nadruk gezegd) krɔ.lʃəs en
krɔ.lɪtjəs ʃɛ.vən | krɔ.lɪs |
23. əjələŋkt lɔ.tʃɔ.l əokən hɔ.p ɔ.uwə ʃɛ.pən slɔ.əpɪ
24. hi hət vɛlɪs əm bɛ.ət əhɔ.t
25. gɛ.vmɔ tɔw.j brɛjəstɛ.nən ən
26. da stɔjktbɛ.lt stɔ.tɔr əknɪmɛ.ər | da hɔ.ut
Xɪnstɔjkt = dat houdt geen stand - vɛrstɔjkt |
27. de. man hɛdɛn lɛ.vən əzən bɔjɛrɦɛ.ər
28. dɛdɪ.vɛl ɪsnɪmdə hɛ.məl əblɛ.vən | lysɪfər |
29. dɛ ʃɔ.lkmdɛrə bɪ en bɪmɛ mɛtə mɛstər nɔr dɛ zɛ.j
əvɛst | vɛ bɪm (De Graaff) |
30. ɪkɔntɔ nɪt kumən ɛr en vɛrɛr ɪklo.ər bɪ | hi is rɛ.j
mɪsən moŋkt - dɛ bul rɛ.j en an kɔjkt hən -
en haŋktə bul = een boel, die goed in orde is |
31. dɛ kujən vrɛ.tən grɛ.χ lɔjkkɪk | lɔjme.əl | lɪmzɔt |
bɛ.stɔvlɛ.is = rundvlees | slɔbɛrən = morsen |
drɪjken |
32. hɪkɔnɪχən vɔ.rəkən - hi hɛtɛ.rɪt mɔsə kɛ.əl | mɔsə
byk - mɔsɔrɔχ | kɪ:spɪj is moderner |
33. mɔ.k is ənstɛ.əl əndɛ bɛzəm
34. nɛ.j ook nog wel nɛ.nɪt en nɛ.ɪnt mɪtkɔtɪp vɔrtɛr
nɪd mɛ.r əspɔ.lt (bikkels gespeeld met stenen bal.
Meisjes gingen op een stoep zitten) | ɔ.trɪs = soort
spel - py.pɛdɛndɛrən = soort spel |
35. hɛ. en hɛ.ɪ.ɪk hɛjəl tɔwɛ kɛrɛrɔpən | ɪk hɛ altɔwɛ
kɛrə əʃrɛ.əwt |
36. dɛpɛ.ər is nɪdriɪp ook ni rɪp dɛr zɪtənoχ vrɛ
pɪtjəs m
37. zɛ bɪ vɛ.χ tɔjɔjkm
38. zɛ en zɪ hɛtəm ɛrstɛhɛləpən zəngɛlt upmɔ.kən
39. hi zalt nɔ.it fɛ.r brɛjən
40. zɪstɛ hɛləfan dɛr mɛləkwɪt
41. dɛ man mɪsən vrɔ.uw bɪstɔ.ən ook hɛləpən
| bɛʃɔ.rəmən |
42. mɛdɛ.əm zɔwɛnɪs ɪs ʃəvɔ.rɛlək | mɛdɛ ʃɛldɛ |
43. hi hɛdɛn hɔ.əp pɔ.tjəs umdɔ.t ɪstɔ.rɛk ɪs
44. vɪ en vɪ.li mɪndɔ.r dɛ hɛləft fan hən en ʃy.li dɔ.rɛ
hɛləft | dɛ ɔ.rɛ kɔjkt |
45. hɛləpɪs tɔbɪt əpɔ.ərən | ənsɛnt əpɔ.ərən |
46. əjzə mɛtsɛlo.ər ɪsɔvɛt əzən vɔ.rɛkə - əsmɔdɛr -
əzənsɔk | tɪsnɛt en vɛt vɛrɛkən - zɔ mɔ.gɛr
əzən braŋktɦɔ.ut |
47. zɛ sprɪjən vɛ.ət fɛrst kɔ.n | tʃɔ.t umən vɛdɛʃap |
48. əm hɔ.əm meerv. bɔ.mən (er zɪjn geen boom-
kwekers, er wordt ook niet geënt)
49. dɛdɛrstɔt fənstɛr ɪs dɪχt (tu niet gezegd) | by.tɛ
ly.kən en bɪmɛly.kən | trɔ.mɪt mv. dɛ rɔ.mtən |
50. zɛ bəgmentɛly.jən vɛrdɛkɔ.rɛk
51. hɛdɛsprɛ.i (voor 25 j. wɛrən ɛr nog geen sprɛɪən
in Spakenburg, tɔn nog dɛ bɛtstɛ.dɛn in gɛ-
bruik) - kɪkɔrdrił - vɛsprɛ.ɪjən (van een bed) -
y.tsprɛ.ɪjən — y.tbrɛ.ɪjən - klɔ.əmɔ.kən maar
en knɪjəvɛl bɛrɛ.ɪjən - mɛ.s stro.vjən - ənstɔk
smɛ.rɪp | ən stɔk ɛ.tən = een boterham eten -
zɛnstɔk mɛ.nɛmən | bɔtɛr - kɔnsbɔtɛr (marga-
rine) - tɔɪnɪ bɔtɛrən |
52. dɪ vrɔ.uw hɛtɛr hɔ.ər ɔ.vlɔ.tən knɪpən | dɔ.t vɪf
(ongunstige betekenis) |
53. zən vɔ.dɛr hɛ.tɔm zɛs ʃɔ.ər lɔj nɔr ʃɔ.əl lɔ.tɛ
gɔ.ən
54. ɪk hɛdɛtɔm əvɛrɔjən umzɔlo.st lɔjz tɔw.tɛr
tɛlo.pən
55. vɛndɛvɔ.lɛ vɛ.rzən zɪjə ni fɔ.əl mɛ.ər mɛ dɛj by.rɪt
| ən ʃɪərblo.jɛr = een grijze koe met witte kop |
| ʃɪrɛ.l = vis, die op paling lijkt | ənɪrɪmɛlt : een
80-jarige zegt grɛ.məl = een gevekte koe |
56. stɛ.nən pɔ.tən bɪmɪfɔ.əl vɛ.rɪt | aardɛn niet gezegd
| kɔ.lɛə pɔ.tən zɪjn grɪjs, zɛ zɪjn vɛrsɪɛrd mɛt
blɔuwɛ krullɛn |

57. de *fo.stel en fo.tel sto.t bide o.vø (oven heeft de bakker)* - hi de *he.rt = bij het open vuur* | de *ro.akverdrivr is de grote schoorsteen* |
58. *imert izet noX te ko.ut om te kasterebalen (kinderspel)*
59. di *kers gefden helder liXt vor*
60. hi *troket pert anzæn start*
61. tu *kwæmen jy.li hir i:der jo.ær opte ka.ræmas*
62. de *domine. ook domeni. ze.i dat ugselivehe.ær volmo.kt is*
63. *je zægen mæwel mæ jæze.iæn niks tegeme of miij*
64. de *zwolæwortfæs zanga.uw veromkumæn | tery.X wordt tegen een paard geroepen, dat achteruit moet stappen* |
65. *go.je vandæ.X gm potjen ko.rten (uit godsdienstig overwegingen bestonden er bezwaren tegen het kaartspel)*
66. *læstezi ok Xre.æX ke.æs | e.tæn |*
67. *zensto.æmfits is kèpot - histo.'to.r | æm5.ter vanænfy.t |*
68. *tizen va.ræme dagewest en tis nuj enlekere æ.vet (meer he.te als va.ræme | tis bo.lve.ær = zacht weer in de winter - tfølt bole an bv. en zaft vsetji-n |*
69. *dat j unjetji-n lo.pt æpsæn blo.r.æte be.ænþ | vutp anenkø.us |*
70. *derzit æm ba.rst inde ka.n*
71. *ikwæ.u date pø.slo.r.æper æm bref bræX*
72. *mænhart dumæ zonze.ær ook ikhet zonze.ært bimenhart*
73. *ikani medwa.ræ mmsæn umgø.æn*
74. *nø. safti.t spa.næwet pert far de ni.uwø ka.r | vø.r in Bunschoten* |
75. *ik hadam be.tjen ko.ærs van var de midegal of*
76. *de zü.æn (oudere mensen) en zo.æn vandeko.nij izok saldo.æt ewest | tsø.æntjen = het jongste knechtje aan boord | kø.nij = mannelijke stekelbaars* |
77. *vetje gmvo.gæmø.kær tævu.ænþ - æmpilembo.æX - æmbo.æX | vu.nij |*
78. *de ro.ræ hen lanX do.æres*
79. *ik Xelo.æfter Xin ste.æk fan | æn vo.ært |*
80. *tkijki vas do.æt vardazet kose do.æpø*
81. *zæno.æ.gæ æn zæn o.r.ræ lo.æ.pæn | lo.æ.pende o.ræ |*
82. *dærdertjen is medænmanki nært bæs æg5.æn æm bræmels tæ plækp*
83. *dærizæn sport yte.le.ær*
84. *hizetæn ængæleger ook ke.al up - hi fre.wæn hart*
85. *dæmmsæn zoXtæn nikso.rst as Xelt en rikdum*
86. *dær en hølimgjkt is dro.æX fandædvurst*
87. *de væX dre.æ.jda.ræX - tizen umvæ.X*
88. *ikof fardekke.inæ jujæn æn trumetji-n*
89. *de buk is do.ætego.æn umdati ænkø.rst upæslukt hæ.t*
90. *hizonj æn kært fe.rfin mæ hide.jet Xu.t | litjin vaker ve.rfin |*
91. *mdæfo.dy.w izetæt bæ.stæn*
92. *æn.fæter mut Xu:t kanæmikø | jø.gær | ænrø.rø fæter = een eigenaardig persoon | de fæt heette vroeger de man, die het vee moest keren |*
93. *zøkis nær mæn hurt*
94. *ik vet nit vørekam opzø.kæn mut*
95. *enkö.uwø kelder is hæ.st faret bi:ær (bæ.st meer gezegd dan Xu:t)*
96. *ikmæs blut drjken umantæstæræken (tegen gebruik van het woord æs werd bezwaar gemaakt)*
97. *ik muderst ætfor mdæsta.l kry.jæn (de vloer in de kamer heet de de.al - men spreekt van de de.al anve.gen | taferhy.s = het achterhuis |*
98. *mænbrø.r vaslo.æ.f*
99. *dæmælækbur heden he.le.ræ.is*
100. *dæ karnæmælæk is dan en zy:r - styrtam dærme.j vurum*
101. *vø zo.uwø da. Xæ.t vulkanæmø.kæn mænyr | æn pat is opgemetseld uit stenen enz. - ænXæ.t is ge-graven |*
102. *dær valt niks upam tæ zæ.gp - a) hæ.i isæky.r - b) dæzen sækyr: va.rækji-n*
103. *hi kum no.it Xin mænytelo.t*
104. *mito.lije hæje bæ.rægen divyr:spy.g.æn (spy.g.æn = braken - tæfen = speeksel verwijderen - spo.uwæn = splijten bv. hout)*
105. *dærvæje d5.r upæ drækp (altijd gesproken van drækp het schip met de vaarboom voortbewegen heet dy.væn)*
106. *mika.ræk henze æn brø.k funde bræX ofævø.rj*
107. *jæmun 5jns fæletjin is kumæn bækikæn*
108. *hi is fan æmærsfo.ræ ækumæn midæn gujæ by.æl gælt | æn knp is van leer | læ.vø | æm børs = een binnenzakje in broek en onderbroek | portæ-mæne.j |*
109. *dædø.r is fan bøkæho.ut æmø.kt*
110. *ængtro.uwde vro.uw mut næ.ijen kanæn - ook kanæn næ.ijen*
111. *ik het hir grasæ.æt mæd5.æn mært tva.s Xin bæ.st so.æt*
112. *dæ brø.uwer ze.it datet noX tæ dy.r is æm tæ bo.uwæn*
113. *bæ.kæn - ik bæ.k - ji bæ.kæn - hi bæ.kt - bæ.kti - vi bæ.kæn - ik bæ.k - ji bæ.kæn - hi bæ.k - vi bæ.kæn - vi hænøbækp*
114. *bijen - ik bij - ji bijen - hi bit - vi en vy.li bijen - bijæ vy.li - ik bæ.j - ik hædøb.jæn - bøjæn høli vk*
115. *tizen kle.intjin mæ æn fæ.indertji-n | ænfijdj = een teer kind |*
116. *jø kan hir æ.ijers krigen opte ma.ræk (ouderen æ.ijer)*
117. *hi hædæze.it dati æmædægæzal*
118. *dæ mæ.itæ.i dati gælik hæ.t*
119. *dær vøeræn vy.f pri.zæn | py.p = pijp |*
120. *æjærdi æ.ik (zijn geen eiken in Spakenburg) ligenæn ho.æpæ.ikæls*
121. *tvo.ter zamæden bægmæte ko.æ.kæ - tko.æ.kta.l*
122. *tho.j isnoXrø.æn - tænoXmærnæt æmæ.it*
123. *— mo.kæzæ mæte do.æ.ær vanæne.i*
124. *dæbo.mpin zal dæ.ær mæ.jælek grø.jæn kanp*
125. *dæpasto.ær het Xujevij*
126. *æjso.uwø hy.s is vøbræjkt*
127. *dæ mælæk spæ.vy ytege.ær vandæku | dæ spø.np = de tepels |*
128. *dæ kæsterlyjt - æn kry.s - twe.j kry.zæn*
129. *dæ bo.mæn vande kry.wø.gen bø.gen (verl. t.) dæ.r ondert XewiXt (ook bo.mæn van de kar - bæri aan het Utrechtse wagentje)*

130. detwe.j dysers kwemēn nō bytēn
 131. zē hēnam bōjkt en blō.uw ēslōgen
 132. dēstrp is em betjēn dēen - la.k | jy. tegenwoordig |
 133. dē sni.uw lē.it hō.ē.ēX | ēndikē lō.X sni.uw |
 tsnl.uwt - sni.uwēn |
 134. tizēnhele tit ēlē.jēn dakjē ēzē.ēn het | dē ē.ē.u.
 wēXhē.it |
 135. ēmērsfo.ort vort nūj ēn hē.lē ni.uwē stat.
 136. dum - rē dudēt - jī dūnēt - hī dudēt - vī dunēt -
 jy.li dūnēt - hēli dūnēt - rē dejet - j ide.jēt - hī
 de.jēt - vy.li de.jēnēt - jy.li de.jēnēt - hē.li
 de.jēnēt - de.jrktāt - de.j hī ēt mōr - de.jēn hē.li
 en zē ētmōr
 137. dō.ē.pēn - dō.ē.pjārēk - dō.ē.pfōnt - dē saldō.tēn |
 dē dōfmats en et dōvi = doopmuts |

138. dō.rsen - hī dō.rst - hī dō.rstēn - hī hēdēdō.rst
 139. bōjden - rē bōjt - jī bōjden - hī nōjt - vī bōjden -
 jy.li bōjden - hēli en zy.li bōjden - bōjti - bōjti
 - rē hēdēbōjden
 140. *Locale landmaten* : ēndamēt = 0,5714 ha (*geen
 andere maten*).
 141. *Locale waternamen* : dē zē.j = dē Zuiderzee - dē
 bōmēgrāft = vaart v. Bunschoten naar Spaken-
 burg - dē vē.rt = vaart naar Eemdijk - dē.m =
 dē Eem - dē bārēXval = vaart om Bunschoten
 a. d. westkant, a. d. oostkant is die gedempt -
 dē rizēkō.tēr = stuk v. oostel. burgwal - tkōst-
 fērlō.rēn = naam van een plein in Bunschoten.

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is spō.kēnbārēX

De inwoners heten : spō.kēbārēgērs - bōēnfo.tērs = Bunschoters - dikērs = Eemdijkers.

Geen bijnaam bekend.

Aantal inwoners op 1 jan. 1956 : Spakenburg 4500 à 5000 inw. (gem. Spakenburg en Bunschoten ± 7600 inw.)

Taaltoestand : De gemeente Bunschoten bestaat uit : bā.nfō.tēn - spō.kēnbārēX - ē.m'di.k - Voor-Spakenburg-Bunschoten is Amersfoort - dē stat -. De voornaamste gedeelten zijn : dē dēl - dē vssdik - m dē fā.nē - upte fā.nē - dē huk - dē vē.ikamp - dē zytvēnjēk - dē pō.l - tējkt - dē ni.wē dik - dē zō.vēnhy.zē - dē ē.tērstē.ēX - dē māqdamō.kērstē.ēX - (Bunschoten : dē pānt - dē stē.igēr - dē pō.ē.ārt - dē ēntvē.i - dē bārēXval).

Het dialect heeft geen locale verschillen. Ieder kent het en spreekt het.

Middelen van bestaan. Voor de droogmaking van gedeelten der Zuiderzee, visserij en veeteelt. De Spakenburgers gingen naar de Noordzee; in de 18^e eeuw waren de Spakenburgers overwegend boeren, later is de visserij opgekomen. Tegenwoordig gaan er veel Spakenburgers werken in Amersfoort, Nijkerk, Baarn en Utrecht. Zij gaan met bussen heen en weer. De bevolking neemt wel toe, maar vreemdelingen hebben zich hier nog niet gevestigd.

Zeglieden : 1. Jan Koelewijn; 48 j.; hier geb.; hoofd U.L.O.-school, 15 jaar in Putten op de Veluwe onderwijzer geweest, maar K. is in die tijd steeds in Spakenburg gekomen, hij heeft met zijn vrouw (een dochter van het schoolhoofd Blokhuis, dat veel belangstelling had voor het Spakenburgs) steeds dialect gesproken en doet dit nog; V. en M. van hier (familie Koelewijk al 3 eeuwen in Spakenburg gewoond).

2. Klaas de Graaff; 55 j.; hier geb.; onderwijzer (eerst Zuiderzeevervisser geweest); heeft hier altijd gewoond; V. en M. van hier (Ook De Graaff stamt uit een oude Spakenburgse familie). De Graaff spreekt thuis geregeld dialect.